

มติชนสุดสัปดาห์
ศุกร์ 24 ก.ย. 53

อาหารสมอง บันทึกความทรงจำดังทั่วโลก

วีรกร ตรีเศศ

จากการเคยเป็นบรูซผู้เป็นที่นิยมชื่นชอบของประชาชน กลายเป็นบุคคลที่บางกลุ่มรังเกียจอย่างมากจนถูกไล่/ ขวดพลาสติก/ สารพัดสิ่งของขว้างใส่เมื่อไปเปิดตัวหนังสือบันทึกความทรงจำของเขาเมื่ออาทิตย์แรกของเดือนกันยายนปีนี้ บุคคลผู้นั้นก็คือ Tony Blair อดีตนายกรัฐมนตรีของอังกฤษ ผู้อยู่ในตำแหน่งนายกฯ ยาวนานถึง 10 ปีต่อเนื่องกัน

หนังสือประเภทบันทึกความทรงจำส่วนตัว หรือ Memoir ของ Tony Blair ชื่อ “A Journey : My Political Life” เปิดเผยหลายเบื้องหลังเหตุการณ์สำคัญของโลกจากสายตาของเขา และหลายสิ่งหลายเรื่องที่คุณไม่เคยรู้มาก่อน

ยิ่งกลุ่มต่อต้านสงครามซึ่งเขาเท่าใด ประท้วงเขาหนักเท่าใดในงานเปิดตัวหนังสือในหลายสถานที่ หนังสือก็ยิ่งขายดี เพียงอาทิตย์แรกในอังกฤษขายได้เกือบ 100,000 เล่ม เช่นเดียวกับในสหรัฐอเมริกาที่มียอดขายใกล้เคียงกัน หนังสือติดอยู่ในอันดับต้น ๆ อย่างรวดเร็วจนเชื่อกันว่าน่าจะขายได้ถึงหลักล้าน

นอกจากเป็นหนังสือเล่มที่ขายใน 12 ประเทศในตอวางตลาดแล้ว ยังขายในรูปแบบของ e-book และหนังสือฟังได้ (audio book) ที่เป็นเสียง Tony Blair เองอ่านอีกด้วย สำหรับค่าแรงเขียนและอ่านครั้งนี้อาจสู้ J.K. Rowling ผู้แต่ง Harry Potter ไม่ได้ แต่เขาก็ได้ไปเบา ๆ 4.6 ล้านปอนด์ หรือ 220 ล้านบาท

หนังสือเปิดเผยอะไรบ้างถึงได้บ้าคลั่งกันขนาดนี้ ใจเย็น ๆ ชักนิต ผมขอปูฐานเรื่องก่อนเพื่อความเข้าใจและเพื่อสร้างความรำคาญให้ท่านผู้อ่าน ขอเล่าว่า Tony Blair เป็นหัวหน้าพรรค Labor ที่นำชัยชนะมาสู่พรรคในปี 1997 หลังจากที่ตกเป็นฝ่ายค้านเป็นเวลายาวนานถึง 18 ปี

ตลอดเวลา 10 ปี ที่เขาครองตำแหน่งนายกฯ เขานำชัยชนะมาสู่พรรค Labor ถึง 3 ครั้งต่อเนื่องกัน จนเป็นนายกรัฐมนตรีจากพรรค Labor ที่อยู่ในตำแหน่งต่อเนื่องยาวนานที่สุด

ในปี 2007 เขาลาออกให้นาย Gordon Brown จากพรรคเดียวกันเป็นนายกฯ และพอเป็นได้ 3 ปีก็เสียตำแหน่งให้แก่ นาย David Cameron หัวหน้าพรรค Conservative เมื่อเดือนพฤษภาคมปีนี้

การที่ Tony Blair เป็นนายกรัฐมนตรีเมื่อมีอายุ 44 ปี (เท่ากับตอนที่คุณอภิสิทธิ์ เป็นนายกฯ และทั้งสองเรียนที่ St. John's College ที่ Oxford เหมือนกัน) David Cameron ปัจจุบันมีอายุ 43 ปี ประธานาธิบดี Obama อายุ 49 ปี Julia Gillard นายกฯ ออสเตรเลีย อายุ 49 ปี ฯลฯ ทำให้คำกล่าวที่ว่าชีวิตคนเริ่มต้นเมื่ออายุ 40 ปีดูมีน้ำหนักขึ้น คำถามที่น่าสนใจก็คือแล้วชีวิตคนจบลงเมื่ออายุเท่าใดตามนัยของความหมายเดียวกัน

เหตุการณ์สำคัญใน 10 ปีของการเป็นนายกฯ ของ Tony Blair ก็คือการหยุดสงครามกับพวก IRA (Irish Republican Army) หรือกลุ่มก่อการร้ายใต้ดินที่ต้องการขับไล่อังกฤษออกจากดินแดนตอนเหนือของเกาะไอร์แลนด์ เพื่อให้ดินแดนทั้งหมดเป็นของคนไอร์แลนด์

นอกจากนี้ก็คือการร่วมหัวจมท้ายกับประธานาธิบดี Bush อย่างสุดลิ่มทิ่มประตูในการบุกยึดครองอาฟกานิสถานในปี 2001 และอิรักในปี 2003 เพื่อโค่นล้มซัดัม ฮุสเซน ทั้งหมดนี้อ้างว่าเพื่อต่อสู้กับการก่อการร้ายซึ่งเป็นผลพวงจากเหตุการณ์ 11 กันยายน 2001

มีข่าวซุบซิบในหนังสือพิมพ์อังกฤษว่าเหตุผลแท้จริงที่ Blair ร่วมหัวจมท้ายกับ Bush ก็เพื่อแลกกับการที่ Bush หยุดการไหลเข้าของเงินทุนจากพวกไอร์แลนด์ในอเมริกาเพื่อสนับสนุนกลุ่ม IRA จนในที่สุดกลุ่ม IRA ก็เหี่ยวและต้องหยุดการสู้รบ สงครามระหว่างอังกฤษกับกลุ่ม IRA ที่ยืดเยื้อมานับสิบ ๆ ปีก็จบลงได้ในที่สุด จะจริงหรือเท็จก็ตาม อย่าลืมว่าความร่วมมือระหว่างอังกฤษกับอเมริกานั้นมีมายาวนานและลึกซึ้งในประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ทั้งสองประเทศ

ในหนังสือเล่มนี้ Tony Blair บอกว่าเขาร้องไห้ให้กับทหารและพลเรือนที่เสียชีวิตในสงครามทั้งสอง แต่เขาก็ยืนยันว่าเขาคิดไม่ผิดที่ร่วมก่อสงคราม และไม่ได้เสียใจกับการตัดสินใจร่วมรบกับสหรัฐอเมริกา แต่เขายอมรับว่าแรงกดดันในหน้าที่ทำให้เขาหันไปพึ่งเหล้า

ก่อนเขายืนยันเขาดื่มวิสกี้ หรือไมก็ G&T (Gin และ Tonic) อย่างชนิดแรงพอควร ตบท้ายด้วยไวน์ 2 แก้ว หรือบางครั้งก็ทั้งขวด เขาดื่มอยู่นานจนเห็นว่ามันเริ่มมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานจึงได้ลดลง คำสารภาพเช่นนี้ที่ผู้โปรโมตหนังสือนำมาโปรยหัวเป็นออดีฟช่วยทำให้หนังสือขายดี

เรื่องที่น่าขบขันเรื่องหนึ่งก็คือในหนังสือเขาเล่าว่าเมื่อเขาเข้าเฝ้า Queen เป็นครั้งแรก Queen ทรงกล่าวว่า “คุณเป็นนายกฯ คนที่ 10 คนแรกคือ Winston (Churchill)” ซึ่งมันไปตรงกับคำกล่าวเหมือนกันในเหตุการณ์เดียวกันในภาพยนตร์เรื่อง “The Queen” อันโด่งดังด้วยบทของ Queen ของ Helen Mirren

ที่มันขบขันก็คือผู้เขียนบทภาพยนตร์บอกว่าเขาเขียนขึ้นโดยใช้จินตนาการ และ Tony Blair บอกว่าไม่เคยดูภาพยนตร์เรื่องนี้เลย ผู้คนจึงสงสัยว่าแล้วมันไปตรงกันได้อย่างไร ผู้วิจารณ์บอกน่าจะเป็นว่า Tony Blair ดื่ม Gin & Tonic มากไปหน่อย จนสับสนเอาฉากในหนังมาเล่าเป็นเรื่องจริง

Blair ชื่นชมเจ้าหญิงไดนา และเล่าสิ่งที่เขาเห็นในเหตุการณ์เสียชีวิตของเจ้าหญิงไดนา ตลอดจนปฏิบัติการของราชวงศ์ บทบาทของเขาเอง ความรู้สึกของเจ้าชาย William ฯลฯ ซึ่งทำให้บรรดาแฟน ๆ ของเจ้าหญิงไดนาอดไม่ได้ที่จะต้องหามาอ่าน

นอกจากแสดงความรู้สึกของตัวเองที่มีต่อ Gordon Brown คู่อริจากพรรคเดียวกัน (“คนบ้า ซึ่งมี EQ เท่ากับ 0”) แล้วเขายังกล่าวถึง Bush อย่างชื่นชมอีกด้วย (“ถึงเขาจะมองโลกแบบง่าย ๆ แต่ก็มีความสามารถสูงในการเป็นผู้นำ”)

ชีวิต Blair นั้นอื้อฉาวเพราะการร่วมสงครามจนกระทั่งมีคนเอามาไปทำภาพยนตร์เรื่อง “The Ghost Writer” โดยมีพล็อตเรื่องว่าพระเอกเป็นมือปืนรับจ้างเขียนหนังสือประเภทบันทึกความทรงจำให้อดีตนายกรัฐมนตรี Adam Lang (ก็คือ Tony Blair นั้นแหละ) แต่ประสพเรื่องราวต่าง ๆ ลึกลับจนเอาชีวิตแทบไม่รอด อดีตนายกฯ ถูกพวกต่อต้านสงครามไล่ล่าจนต้องหนีไปอาศัยอยู่ในอเมริกา

ชีวิตจริงของ Blair ไม่ถูกไล่ล่าถึงขนาดนั้น เขาเพียงถูกประท้วงตอนไปเปิดตัวหนังสือซึ่งทำให้มันดังยิ่งขึ้นจนอาจเป็นหนังสือบันทึกความทรงจำของอดีตผู้นำที่ขายดีที่สุดในประวัติศาสตร์ และ 220 ล้านบาทที่เขานั่งนับอยู่ในตอนนี้ (เขาบอกว่าจะบริจาคให้กับกองทุนทหารผู้บาดเจ็บจากสงครามแต่ไม่ได้บอกว่ามียอดแค่ไหน) อาจขยายตัวเพิ่มขึ้นอีกมากหากมีการเอาไปทำเป็นภาพยนตร์ฮอลลีวูดในเวลาต่อไป

สงครามมิได้เพียงทำร้ายทหารในสนามรบและพลเรือนผู้โชคร้ายเท่านั้น มันยังสามารถทำลายและสร้างรายได้มหาศาลให้นายกรัฐมนตรีผู้อยู่นอกสนามรบได้ด้วย

เครื่องเคียงอาหารสมอง :

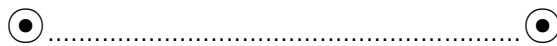
ชายสูงอายุผมขาวเดินเข้าไปในร้านขายเครื่องประดับอัญมณีในตอนเย็นวันศุกร์ วันหนึ่งพร้อมกับหญิงสาวอ่อนวัยแสนสวย เขาบอกผู้ชายว่าเขากำลังมองหาแหวนเพชรพิเศษให้แฟนสาวที่มาด้วยกัน ผู้ชายก็มองไปทั่วและก็นำเสนอแหวนราคา 5,000 เหรียญ ชายสูงอายุบอก “ผมขอแหวนที่มันพิเศษกว่านี้ได้ไหม”

พอได้ยินอย่างนั้น ผู้ชายก็ไปเอาแหวนอีกวงมาให้ “แหวนนี้แล้วกันครับ สวยสุดยอด ราคา 40,000 เหรียญ” ผู้ชายบอก

ตาโตของเธอฉายแววพอใจมากออกมาอย่างเก็บไว้ไม่อยู่ ร่างกายเธอสั่นด้วยความตื่นเต้น พอเห็นปฏิกริยาของเธอ เขาก็บอกว่า “งั้นแหวนนี้แล้วกัน”

คนชายถามว่าจะจ่ายยังไง ชายสูงอายุบอกว่า “จะจ่ายเป็นเช็ค แต่ผมรู้ว่าคุณต้องแน่ใจเสียก่อนว่าเช็คผมมีเงินจึงจะรับของไปได้ เอาอย่างนี้แล้วกัน ผมจะเขียนเช็คไว้ให้ก่อนเลย พอเช้าวันจันทร์คุณก็โทรศัพท์ไปเช็คกับธนาคาร และผมจะมารับแหวนในตอนบ่าย”

พอถึงเช้าวันจันทร์หลังจากตรวจสอบเรื่องเช็คแล้ว ผู้ชายก็โทรไปบอกชายสูงอายุว่า “ไม่มีเงินในบัญชีเช็คของคุณเลย” “ผู้รู้ว่าไม่มีเงิน” ชายหัวใสตอบ “แต่เอาอย่างนี้แล้วกัน ผมจะเล่าให้ฟังว่าวีคเอนี่มันสุดยอดยังไง”

น้ำจิ้มอาหารสมอง : Happiness comes from the things that can't be taken away from you.

And all material things can be taken away.

(John Wooden โค้ชบาสเกตบอลผู้ยิ่งใหญ่ของ UCLA มีชีวิตอยู่ระหว่าง ค.ศ. 1910-2010)

ความสุขมาจากสิ่งซึ่งไม่สามารถเอาไปจากตัวเราได้ และสมบัติพัสถานนั้นล้วนสามารถเอาไปจากตัวเราได้ทั้งสิ้น

